

PÆDAGOGISK VEJLEDNING

Hvordan vil du jage et MONSTER?

En vælgebog af Thomas Knappe

Dansk indskoling
- aktiviteter og forløb
til bogen

Af Mette og Lena Bülow-Olsen

INDHOLDFORTEGNELSE

Side

3	OM BOGEN
4	Monstrene
5	MÅLGRUPPER OG FORSLAG TIL MÅL
7	OMKRING SPROGET I BOGEN
8	PRAKSISFORLØB OG FORSLAG TIL AKTIVITETER
	Forforståelse
9	Første gennemlæsning
10	Ideer til aktiviteter
11	1) På monsterjagt – mundtlig fortælling
13	2) Tegneserie – Da jeg mødte et monster
14	3) Fortæl og skriv en historie
16	4) Fortæl og skriv et eventyr
17	Afrunding og evaluering
10	Mere grammatik, sprog og stavning
20	Materialer
21	TVÆRFAGLIGE AKTIVITETER OG LYST TIL MERE
	Aktivitetsark
22	Lyst til små sproglege
22	OM THOMAS KNAPPE OG SERIEN AF VÆLGEBØGER

Pædagogisk vejledning til Hvordan vil du jage et monster?
©Forfatterne, illustratør og Forlaget Forlæns 2026

Målgruppe: Børnehave og indskoling. Faget Dansk

Tekst: Mette og Lena Bülow-Olsen
Tegninger: Thomas Knappe
Redaktion: Anna Schmidt Andersen
Layout: Linda Balle
ISBN: 978-87-94035-26-2
Tryk: Forlaget Forlæns ApS

Denne vejledning tager udgangspunkt i:
Hvordan vil du jage et monster?
©Thomas Knappe og Forlaget Forlæns 2023
ISBN: 978-87-91611-90-2

Kopiering fra dette materiale og de tilhørende kopiark må kun finde sted på institutioner eller i virksomheder, der har indgået aftale med Copydan Tekst & Node, og kun inden for de rammer, der er nævnt i aftalen. Privatpersoner må dog kopiere eller printe materialet og kopiarkene til ikke-kommerciel brug i egen husholdning, men aldrig distribuere eller videregive materialet direkte, hertil må anvendes links til forlagets hjemmeside. Al anden kopiering eller brug kræver særskilt skriftlig aftale med forlaget.

OM BOGEN

***Hvordan vil du jage et monster?* er en utraditionel billedbog uden et fortløbende narrativt forløb. Til gengæld er det en billedbog med et stort potentiale i forhold til børns indlevelse og engagement. Selvom den fysiske bog er en billedbog i stort format, så der på hvert enkelt opslag er god plads til en detalje- og farverigdom, man kan gå på opdagelse i og sammen undres over. Forfatteren Thomas Knappe har både skrevet teksten og skabt de fantastiske illustrationer.**

Billedbogen er en form for rollespil, hvor jeg-fortælleren inviterer læseren ind i monsterverden. Jeg-fortælleren, den lille monsterjæger, henvender sig direkte til læseren med et DU, og sammen skal fortælleren og læseren på monsterjagt – de bliver kompagnoner, og bogen igennem er læseren helt inddraget både ved at være en del af jeg-fortælleren og ved de direkte du-henvendte spørgsmål. Læseren skal bruge sin fantasi og leve sig ind i det monsterunivers, der godt nok kan give anledning til lidt gysen – men bestemt ikke mere end selv de yngste kan være med.

I bogens indledning præsenteres vi for de ni monstre, vi skal jage, og herefter guider fortælleren læseren rundt i sin landsby, hvor målet er at finde egnet udstyr til den fælles monsterjagt, og netop her møder vi bogens virkelige scoop – læseren skal undervejs vælge alt, hvad der kan være behov for under den forestående jagt. Det drejer sig om våben, magiske elementer, trylledrikke, mad og drikke, ridedyr og hjælpere, der kan give tips til jagten. På hvert opslag er valgmulighederne udførligt tegnet, og alt er navngivet med de mest fantasifulde og specielle navne. En guldgrube af ord og et underfundigt analogt sidestykke til computerspil. Valgene i bogen er så hensigtsmæssigt tilrettelagt, at børnene ikke kan svare hverken rigtigt eller forkert – de kan reelt vælge, hvad DE finder mest interessant eller hensigtsmæssigt, og uden deres valg har direkte konsekvenser for den forestående monsterjagt.

Når udstyret er valgt, starter monsterjagten. På de efterfølgende opslag møder vi hver af de ni monstre fra indledningen, og igen er der valgsituationer for læseren. Monsterjægeren fortæller, hvad der er helt specielt i forhold til netop dette monster, og læseren må foretage et valg på hvert opslag ud fra mellem syv og ni muligheder. Afslutningsvis er vi tilbage i landsbyen, og det er tid til at fejre læseren som en rigtig monsterjæger.

Monstrene

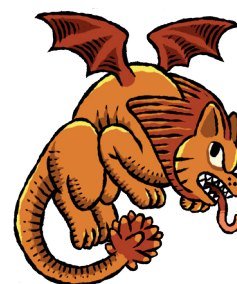
Bogens monstre stammer fra forskellige mytologier. Hverken for oplevelsen eller forståelsen af teksten er det nødvendigt at kende de mytologiske kendetegn, men for nogle børn vil det udvide oplevelsen også at få "fakta" om monstrene. Bortset fra uglebjørnen og mantikoraen, kan alle de andre monstre slås op på lex.dk, og du kan videreformidle teksten om monstrene til de nysgerrige elever. De to monstre, der ikke findes på lex.dk, beskriver vi kort her:

UGLEBJØRNEN er en blanding af en bjørn og en ugle. Den holder sit bytte fast i et bjørnekram, mens den med sit uglenæb kan bide igennem både kød og knogler. Uglebjørnen stammer fra fantasy-rollespillet *Dungeons and Dragons*.

MANTIKORAEN har en løvekrop med en skorpionhale. Den har farlige, spidse tænder, og så kan den skyde med giftige pile fra sin hale. Den stammer oprindeligt fra persisk mytologi.

UGLEBJØRN

MANTIKORA

MÅLGRUPPE OG MÅL:

Bogen henvender sig til en bred målgruppe. Allerede hos de ældste børnehavebørn vækker bogen stor interesse. De vil nyde at svælge i de detaljerede og fantasifulde illustrationer, og bogen giver dem mange og muligheder for samtaler om både illustrationer og om monsterjægerens oplevelser og "farefulde" færd. Men specielt i de første år i skole regi vil det være oplagt at inddrage bogen i dansk-undervisningen. Eleverne får pirret fantasien, og de mange valgmuligheder taler til deres kreativitet.

Bogen kan med mange mål for øje anvendes i børnehaveklassen og i både 1., 2. og 3. skoleår, og det drejer sig både om mål på det sproglige område, på skriveområdet og på det kommunikative og sociale. Vi vil her komme med vores forslag til mål for arbejdet med bogen.

På det sproglige område er der oplagte rige muligheder for at sætte fokus på børnenes ordforrådstilegnelse. Det er både, når de lytter og hører teksten, og når de sammen med hinanden og sammen med den voksne kommunikerer om indholdet og ordene i bogen. Ligeledes kan det være et mål i klassen og i parsamtaler, at børnene lærer at variere deres mundtlige sprog – især med henblik på deres syntaks og deres præcise mundtlige sprog.

Skriftligt vil det i indskoling handle om, at eleverne koncentrerer sig om at formidle et simpelt indhold, og oftest vil de benytte børnestavning. Eleverne skal både i forhold til deres læse- og deres skriveudvikling skrive så meget som muligt. Inden selve skrivningen og undervejs i selve skriveprocessen kan det være hensigtsmæssigt at have fokus på tekststrukturer og for eksempel nogle af de hyppigste danske ord, eller enkelte staveregler alt efter, hvilket klassetrin og hvilken elevgruppe det handler om. Grammatisk må det altid være et mål både i det mundtlige og det skriftlige arbejde i indskoling at

varierte og udvikle elevernes sprog med funktionel brug af de forskellige ordklasser og at udvikle en varieret og mere kompleks syntaks.

Målet med indskolingens arbejde med bogen kan også være at lade eleverne lære at fordybe sig i at aflæse de komplekse illustrationer, at verbalisere og udtrykke hvad de ser og oplever og fælles at kommunikere og give udtryk for deres oplevelser, forståelser og undren.

Når eleverne kommunikerer om bogen, kan det være et mål, at klassen lærer om turtagning og aktiv lytning. Det er også et mål, at eleverne på indskolingsniveau kan lytte til hinandens tekster og give en simpel konstruktiv feedback.

Det er altid vigtigt, at eleverne er delagtiggjort i målene for et arbejde, og indimellem kan de også være medbestemmende for enkelte af målene. Samtidig er det af betydning, at der ikke er for mange mål til de enkelte forløb, og at det er muligt at relatere målene til, hvordan arbejdet med bogen er sat ind i klassens kontekst. Her følger nogle mål, der kunne være relevante i forbindelse med bogen – mål der kan vælges imellem under hensyntagen til den enkelte klasse, den enkelte lærer og tiden til arbejdet:

- Jeg kan fortælle en historie om, hvordan jeg vil jage et monster
- Jeg kan sige mange forskellige ord om et monster
- Jeg kan fortælle om billederne i bogen
- Jeg kan lave en flot tegneserie om et monster
- Jeg kan skrive et eventyr om en monsterjagt
- Jeg kan lytte, når mine kammerater fortæller monsterhistorier

PRAKSISFORLØB OG FORSLAG TIL AKTIVITETER

I det følgende foreslår og begrundes vi en række relevante aktiviteter, der er tænkt ind i et udførligt didaktisk forløb, hvorsåvel de kontekstuelle forhold som de mere fagfaglige områder tydeliggøres. Vi giver ideer til, hvordan du kan anvende bogen i din undervisning, men det vil altid kun være overordnede ideer, da alt skal tilpasses til den enkelte klasse – til den enkelte helt specielle pædagogiske kontekst.

Fælles for alle aktiviteter er, at der er en indledende del, hvor scenen sættes, og elevernes forventninger afstemmes. I før-fasen handler det om at arbejde med elevernes forforståelse, med deres sansninger, at motivere klassen og at sætte stemningen for det gode forløb.

Forforståelse

Inden klassen fælles "læser" bogen, skal eleverne have mulighed for at bladre bogen igennem og lave nedslag ud fra deres egne interesser og lyst – lad dem sidde sammen to og to eller måske i små grupper. Mens eleverne sidder samlet foran dig og tavlen, så tal med klassen om deres før-opfattelse af bogen, hvad de tror, bogen handler om, og hvad, de synes, ser mest spændende ud. Lav en kort fælles gennemgang af forsiden, titel, forfatter, illustrator etc. og brug gerne de faglige begreber. Tal ligeledes kortvarigt om deres forforståelse og forventninger til bogens indhold. Her har alle elever mulighed for at byde ind, da de har haft tid i deres par eller gruppe til at tale om det sammen. Her kan det måske være hensigtsmæssigt at tage en meget hurtig runde i klassen.

Første gennemlæsning

Efter eleverne har haft mulighed for at orientere sig i bogen, læser du bogen op for klassen. Har du bogen som klassesæt, sidder eleverne med bogen foran sig og følger med. Hvis ikke kan eleverne sidde i en rundkreds foran dig, imens du læser højt, så I oplever fornemmelsen af samvær og intimitet. Det giver mulighed for megen øjenkontakt og samhørigheden omkring oplæsning og oplevelsen øger engagementet. Stop op undervejs i gennemlæsningen, og lad elevernes skiftes til at træffe valg om monstre, våben, madpakker osv. Ved hvert opslag skal eleverne foretage et valg – tal med eleverne om disse valg, og lad nogle af eleverne begrunde deres valg. Både her i begyndelsen af forløbet og undervejs er der rige muligheder for at "lege"/spille de forskellige monstre og kampen for at overvinde dem. Rigtig mange elever har glæde af disse sanselige bevægelsesaktiviteter.

Hvad vælger du?

Jeg vælger en Lokkekat, fordi...

Ved efterfølgende fælles læsning af bogen i forbindelse med de følgende aktiviteter er det sandsynligt, at man vil genlæse forskellige små dele og sikkert ikke genlæse hele bogen kronologisk.

Idéer til aktiviteter

Vi har valgt at foreslå fire danskfaglige aktiviteter, som alle begynder med mundtlige aktiviteter, og alle fire indeholder elementer, hvor eleverne skal formulere sig i større eller mindre grad på skrift. Der er selvfølgelig mulighed for mange forskellige variationer og for at betone, udvide eller minimere enkelte dele af forløbene. I nogle klasser vælger man måske en eller to af aktiviteterne, i andre klasser måske alle fire, selv om en del elementer bliver gentaget.

For at støtte eleverne med deres tekster kan du hjælpe dem med startsætninger. Eksempler på startsætninger:

- Jeg skal på monsterjagt
- Jeg vil jage en ... fordi ...
- Jeg vælger en ... fordi...
- Måske skal jeg også bruge ... fordi...
- Jeg tror, jeg kan fange ... , hvis ...

For alle aktiviteter gælder, at de medfølgende kopiark kan anvendes. Kopiarkene består af to kategorier: monsterkort og hjælpekort, og der er mange muligheder for anvendelse. Enten du eller eleverne skal først klippe kopiarkene ud, så der er ét motiv pr. kort. Eleverne kan enten selv vælge hvilket monster, de vil jage og hvilke hjælpekort, de vil anvende, eller de kan trække tilfældigt ud fra to bunker. Du vurderer, hvor mange kort hver elev skal trække den pågældende dag. Det er en fordel at starte med få kort og på sigt arbejde sig op til et højere antal, når eleverne er blevet trygge ved arbejdsformen og rammen.

1) På monsterjagt – mundtlig fortælling: *Jeg skal jage et monster*

Efter at klassen, med dig som facilitator, er blevet præsenteret for bogen og har læst, valgt og forholdt sig til indholdet, digter I i klassen en fælles mundtlig historie med titlen *Jeg skal på monsterjagt*. Eleverne introduceres for aktiviteten, ved at du viser eleverne de medfølgende kort med figurerne fra bogen. Efter præsentationen af kortene, modellerer du for eleverne, hvordan de kan digte en historie med afsæt i kortene. En lille kort fortælling om, at netop DU skal på monsterjagt. De skal fortælle, hvilket monster de vil jage, og hvilke hjælpemidler de vil anvende. Måske er der flere, der er kapable til også at begrunde deres forskellige valg.

Som indledning trækker du et kort og fortæller, hvad monstret hedder. Derefter siger du tydeligt: "Jeg skal på monsterjagt, og jeg vil jage en...". Eleverne skiftes til at komme op til tavlen og trække et kort og være med til at finde på en sætning, der matcher netop dette kort.

I denne del af aktiviteten bliver rammen for det kommende pararbejde stilladseret. Det vil sige, at du skal italesætte og vise, hvordan eleverne skal arbejde med kortene under par-arbejdet, og du skal vise tydelige eksempler på sætninger og også på, hvordan eleverne formulerer de følgende sætninger, hvor de skal fortælle, hvilke redskaber og hvilken hjælp, de har brug for.

Derefter inddeler du eleverne i par. Hvert par får udleveret to bunker kort. Den ene bunke skal indeholde monsterkort, mens den anden skal indeholde hjælpekort. Eleverne skiftes til at trække kort, og skal derefter lave en fælles mundtlig tekst. Den elev, der trækker kortet, digter videre på parrets tekst ved at lave en sætning, som passer til det monster, de skal ud og til at jage. Du vurderer, hvor lang den mundtlige tekst skal være for de enkelte par. Det kunne for eksempel være fem træk, hvor første person præsenterer monsteret, som teksten handler om.

For at støtte eleverne med deres tekster kan du hjælpe dem med startsætninger. Eksempler på startsætninger:

- Jeg skal på monsterjagt
- Jeg vil jage en ... fordi ...
- Jeg vælger en ... fordi ...
- Måske skal jeg også bruge ... fordi ...
- Jeg tror, jeg kan fange ... , hvis ...

Efter de mundtlige aktiviteter vil det være oplagt, at eleverne skriver en kort tekst – igen med titlen *Jeg skal jage et monster*.

Skriv en lille modeltekst sammen med eleverne, hvor du tydeligt lyder og viser stavning, mens du modellerer en eller to sætninger, så eleverne tydeligt oplever, hvordan de skriver med korrekt ortografi. Eleverne er selvfølgelig med til at bestemme indholdet i sætningerne.

Eleverne skriver nu hver deres lille tekst med børnestavning, og med hjælp fra startsætningerne og deres makker. Både analog og digital skrivning kan anvendes. Teksten går fra mundtlig til skriftlig tekst, og eleverne får et mindre produkt, som skal deles med lærer og klassekammerater.

2) Tegneserie - Da jeg mødte et monster

Denne aktivitet kan enten anvendes som en primær aktivitet eller som en ekstra aktivitet i forarbejdet til de andre aktiviteter. Anvendes den som en primær aktivitet, kan man med fordel som del af før-arbejdet, også gennemføre tegne-aktiviteten som beskrevet under tværfaglige aktiviteter.

Når eleverne skriver i tegneserieskabeloner, er der rige muligheder for at både de elever, der skriver meget, og de elever, der har besværligheder med at få skrevet, kan få et fint, præsentabelt og vellykket resultat. De kan lære at anvende tegneseriens virkemidler, for eksempel tanke- og talebobler, og rammerne giver dem mulighed for en tydelig fremadskridende og tydelig handling.

Gennemfør en fælles klassesamtale med ophold, hvor eleverne i par gennemfører minisamtaler. Vær model for hvordan den mundtlige fortælling kan være, og lad eleverne to og to efterfølgende forsøge selv.

Eksempel:

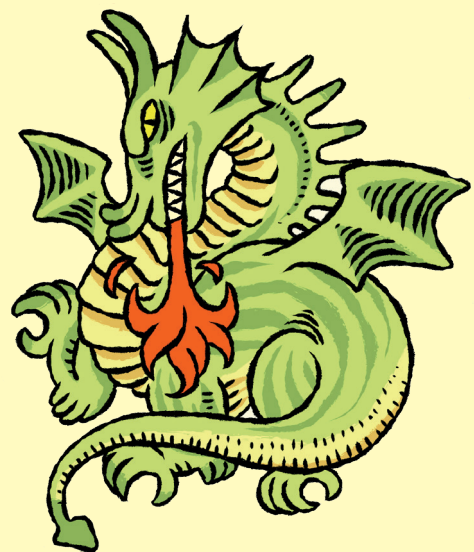
Jeg mødte en dag en drage.

Først åbnede den munden.

Bagefter spyede den ild.

Så skød jeg den med en pil fra min bue.

Til sidst fløj den væk.

Lad eleverne bruge kortene for at finde ud af, hvilket monster de møder, og afgør derefter, om det er kortene eller elevernes fantasi (hvor de selv vælger fra bogen), der styrer handlingen i den lille tegneserie. Alt efter tid og omstændigheder kan eleverne fortælle deres tegneseriehistorie for en anden klassekammerat.

Efter den mundtlige fortælling kan du igen modellere for klassen: Vis og tal om, hvordan der kan skrives og tegnes i de enkelte rum. Giv et par tydelige eksempler på, hvordan du skriver og tegner i rummene og måske i boblerne. Eleverne trækker igen kort – eller beholder dem de havde fra den mundtlige fortælling, og derefter laver de hver deres tegneserie, mens de sidder sammen med en makker, så de kan tale om, hvad der skal ske, og hvordan det kan tegnes og skrives.

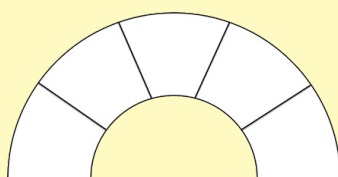
Brug startsætninger og især tidsadverbier, der fører teksten frem: først, så, bagefter, lidt senere, da, til sidst ...

Både verbal og billedsiden er vigtig i tegneserierne. Afslutningsvis deler eleverne deres arbejde ved at præsentere eller vise og der evalueres. Til aktiviteten kan anvendes præfabrikerede tegneserier-skabeloner, som kopieres til eleverne. Se til sidst her i vejledningen, hvor de kan downloades.

3) Fortæl og skriv en historie:

Hvad oplevede jeg på min monsterjagt?

Når eleverne frit skal fortælle om, hvad de oplevede på deres monsterjagt, kan man som begyndelse lade dem fortælle frit fra leveren, men efterhånden er det oplagt at sætte fokus på den gængse narrative fortællestruktur, og her i de yngste klasser lade dem arbejde med fokus på handlingsbroen.

Sæt fokus på begreberne indledning, handling og slutning – eller begyndelse, midte og slutning, hvis det er de begreber, klassen plejer at anvende, og lad eleverne igen bruge tidsangivelserne til at føre handlingen frem.

En dag var jeg
Først **så**
pludselig **Bagefter**
Til sidst

Som under den mundtlige fortælling med tegneserierne skal eleverne arbejde i par – eller alternativt individuelt i de ældre klasser – når de, ud fra de kort de trækker, finder på deres fortælling og også senere, når de udarbejder deres skriftlige historie. Eleverne skal i denne aktivitet digte deres eget narrativ.

Anvend samme metodik som ved tegneserien med den indledende mundtlige fortælling, og det efterfølgende skriftlige arbejde, og drag gerne klare og tydelige paralleller til det tidligere arbejde. Lad det ikke være et krav med en bestemt længde på teksten, men tænk undervisningsdifferentiering, hvor det er et fælles samlet udgangspunkt, og hvor de enkelte elever støttes og stilladseres forskelligt, og derfor også mødes med forskellige krav og forventninger til tekstens omfang og længde. For nogle af de yngste er ganske få sætninger tilstrækkeligt.

Hvert par (eller elev) tildeles en bunke kort, og fælles trækker eller vælger de x antal kort til deres historie. Du vurderer, hvor mange kort hvert par skal trække, men der skal som minimum trækkes et monsterkort og to-tre andre hjælpekort, som kan bruges til at fastlægge historiens indhold og handling. Måske er fem træk, hvor den første person præsenterer det monster, historien handler om, rigeligt for mange af indskolingseleverne. Når de skriver, opfordres eleverne, som med den mundtlige historie, til at lave deres historie med afsæt i handlingsbroens struktur. Jo ældre eleverne er, des højere krav om en længere og mere gennemarbejdet fortælling.

4) Fortæl og skriv et eventyr:

Der var engang et monster...

Forskellen på de to aktiviteter **Fortæl og skriv en historie** og **Fortæl og skriv et eventyr** er, at eleverne under denne aktivitet skal anvende genretræk fra eventyrgenre for eksempel "der var engang...", gode og onde væsner", magiske væsener og ting, tallet tre, "de levede lykkeligt til deres dages ende" o.l. De gode og de onde og alle de magiske ting og væsener er netop det, eleverne har mødt i bogen. Handlingsbroen kan anvendes igen, men i eventyret kan den eventuelt suppleres med også at tale hjemme – ude – hjem som en del af handlingsbroens struktur. Dog vil det ikke være alle elever, der kan klare denne kompleksitet, og nogle skal kun møde krav og forventninger om at skrive sætninger og ord i alle "rum" i handlingsbroen.

Aktiviteten er derfor afhængig af, om man tidligere har arbejdet med eventyrgenre.

Forløbet kan gennemføres som de forrige med en indledende mundtlig eventyrfortælling og afsluttes med, at eleverne forsøger sig med at skrive et eventyr. Og som ved de andre aktiviteter er modellering af både det mundtlige og det skriftlige nødvendig. Det vil for eksempel sige, en fælles udarbejdelse af modeltekst, hvor der både tænkes mundtligt og skriftligt arbejde, og hvor der i den skriftlige modeltekst også modelleres i forhold til både syntaks og stavning.

Den grundige gennemgang af arbejdsstrukturen hjælper til at skabe en tydelig og overskuelig tilgang til opgaven.

Også denne aktivitet lægger op til, at eleverne skaber deres eget narrativ i deres eventyr. Både mundtligt og skriftligt får eleverne startsætninger og ord, der leder handlingen videre. Ved det skriftlige eventyr er det en god ide, at du giver din klasse nogle af de ord, som I har brugt og arbejdet med i den mundtlige fortælling.

Afrunding og evaluering

At præsentere/at vise: Hver gang eleverne afslutter en skrive- eller tegne-skriveproces, er det af stor betydning, at de får mulighed for at vise eller præsentere deres produkter. Det kan ofte være en hensigtsmæssig måde at anvende en form for CL-struktur, hvor eleverne bevæger sig rundt imellem hinanden og præsenterer deres arbejde for hinanden.

Nu skal du høre og se, hvad jeg har lavet/skrevet/tegnet?

Nu vil jeg vise dig, hvad jeg har lavet?

Evaluering/Efter præsentation eller sammen med:

Efter et forløb eller måske efter de enkelte aktiviteter, er det hensigtsmæssigt at stoppe kort op, og tage et minitilbageblik på det, der er arbejdet med, og det der er lært.

Lær eleverne, hvad de kan sige af evaluerende bemærkninger – relateret til målene med arbejdet, til deres oplevelser undervejs, til deres arbejdsindsats og til det sociale i forhold til for eksempel samarbejdet i parret eller gruppen.

Du har brugt flotte farver.

Det var sjove ord, du havde brugt.

Du læste op på en spændende måde.

Mere grammatik, sprog og stavning

Undervejs, når man arbejder med aktiviteterne oven for er det nærliggende at tale med eleverne om, hvordan de kan opnå et mere varieret og spændende sprog i forbindelse med især de skriftlige aktiviteter. Det lyder komplekst, men skal selvfølgelig omsættes til elevhenvendt sprog, og fagordene skal føjes til lidt efter lidt, for eksempel punktum, adjektiv, synonym osv.

Giv eleverne små eksempler, så de oplever og lærer grammatik, udvider både deres ordforråd og den sproglige variation og skriftligt også føres gennem forskellige faser i skriveudviklingen.

Nogle eksempler:

Undervejs når eleverne i forbindelse med aktiviteterne fortæller og skriver, er det oplagt at lave grammatiske og stavemæssige nedslag.

For eksempel:

"Kan I huske, hvad et udsagnsord er?"

Vi kalder dem også handleverber.

Hvad er det, vi gør i bogen?

Er der handleverber?

Ja, vi jager og vælger. Jager og vælger er handleverber – der sker noget."

Nævn flere eksempler, og lad derefter eleverne komme med eksempler.

Skriv eksemplerne på tavlen, og sæt streg under verberne. Husk også den funktionelle del af arbejdet. Hvad betyder det, hvilke verber vi bruger?

Lav med eleverne indre billeder af for eksempel de tre sætninger: Trolden går hen ad vejen, trolden lister hen ad vejen, og trolden tramper hen ad vejen. Tror vi, der sker det samme efter de tre sætninger?

Øvelsen og lignende øvelser kan laves, både inden eleverne skriver deres historie/eventyr eller efter. Laver du disse øvelser inden – og ofte, sætter du en ramme for, hvordan du gerne vil lære dine elever at variere deres sprog. Det vil sige, fortæl eleverne, at de skal tænke over at variere deres sprog og prøve ikke at bruge det/de samme ord gennem hele deres historie.

Hvis øvelsen laves efter skriveopgaven, kan den være et redskab, som kan lære (en del af) eleverne at finde udsagnsord i deres egen tekst, og efterfølgende erstatte nogle af dem med andre udsagnsord for at skabe et mere spændende sprog.

Øvelser kan på samme måde laves med andre ordklasser, og på samme måde kan eleverne gennem en grundig modellering forsøge at lege med syntaksen. Kan man begynde en sætning med en tidsangivelse i stedet for som vanligt med subjektet? Den forklaring er selvfølgelig for vanskelig for indskolingen, så derfor bare: Kan man begynde en sætning med "noget" med tiden?

Søslangen kom op af vandet

Pludselig kom en søslange op af vandet

Jeg mødte en grif

I går mødte jeg en grif

På samme måde arbejdes med stavningen, når du skriver de fælles sætninger og tekster på tavlen, og kravene til elevernes ortografisk korrekte stavning øges lidt efter lidt gennem indskoling, så de – også gennem megen læsning – bevæger sig fra den lydrette børnestavning mod den konventionelle danske ortografi.

Når du arbejder med bogen, vurderer du undervejs, hvornår der skal træffes fælles valg eller om du, for at fastholde fokus, kun gennemgår nogle af siderne, og lader eleverne sidde med resten. Det er dog vigtigt, at du, når de enkelte aktiviteter sættes i gang, gennemgår de sider som indeholder relevante kort, der kan anvendes til aktiviteterne. Måske vurderer du, at der er helt frit valg ved nogle af de fire foreslåede aktiviteter.

Materialer

Kopiark til ud klip af monsterkort og hjælpekort, tegneserieskabeloner og Thomas Knappes aktivitetsark kan downloades her:

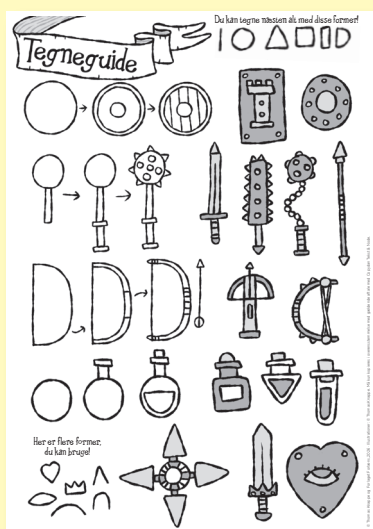
www.forlaens.dk/monster-vejledning

TVÆRFAGLIGE AKTIVITETER OG LYST TIL MERE

I forbindelse med udarbejdelsen af tegneserien, kan du gennemføre et forløb i billedkunst, eller som del af danskundervisningen, hvor elever arbejder med aktivitetsark.

Aktivitetsark

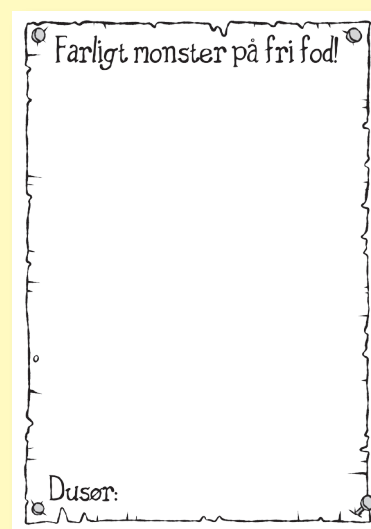
Thomas Knappe har lavet forskellige aktivitetsark, hvor eleverne fx skal designe deres egen monsterjæger eller lave deres egen monster-efterlysningsplakat. Der er også et ark, der viser eleverne, hvordan man let kan bygge tegninger op af simple grundformer. Det er tanken, at eleven tager udgangspunkt i bogens billedunivers og måden, Thomas Knappe bygger sine tegninger op på, men om eleven vil tegne helt efter vil fantasi eller "tegne efter" bogen er op til den enkelte elev. Det er en god idé at lade fokus være på udførelsen og detaljerne og ikke på hurtighed. Man kan arbejde med arkene i par.

Her på dette inspirationsark viser Thomas, hvordan man let kan bygge tegninger op af simple grundformer. Eleverne skal ikke tegne på arket – det er blot til inspiration.

Her skal tegnes tøj på monsterjægeren. Det behøver ikke ligne det tøj, bogens monsterjæger har på. I firkanterne skal der tegnes (fra venstre med uret): våben til nærkamp (for eksempel sværd, morgenstjerne, økse), trylledrik, magisk skriferulle, madpakke, våben til angreb på afstand (for eksempel bue og pil, armbrøst, gevær), skjold.

Her skal tegnes en efterlysningsplakat af et farligt monster, der er blevet set i nærheden af landsbyen, og man skal skrive, hvad det hedder. For nogle elever er det nemmest at finde på navnet først, for andre er det tegningen. Det er også i orden at tegne et af monstrene fra bogen. Man skal også skrive, hvad man kan få i dusør, hvis man fanger monstret. Det kan enten være et pengebeløb eller en ting.

Lyst til små sproglege

- Nogle elever får måske lyst til at bruge deres flotte tegninger af monstre. De kan spille små dukkespil, hvor de agerer med deres monster, og hvor de finder på små historier og for eksempel kampe mellem monstre.
- Monstre kan bruges til små sproglege, hvor eleverne finder så mange adjektiver om de enkelte monstre som muligt, og de kan fortælle om, hvilke der er stærke, hvilke der er stærkere, og hvilke der er stærkest – eller måske grimtest og ondest.
- Eleverne kan også karakterisere deres figurer med adjektiver og så enten finde mange synonymmer eller antonymer til deres karakteristik. Ordene kan eventuelt også sættes sammen, så eleverne digter små rim om de enkelte figurer. For eksempel:

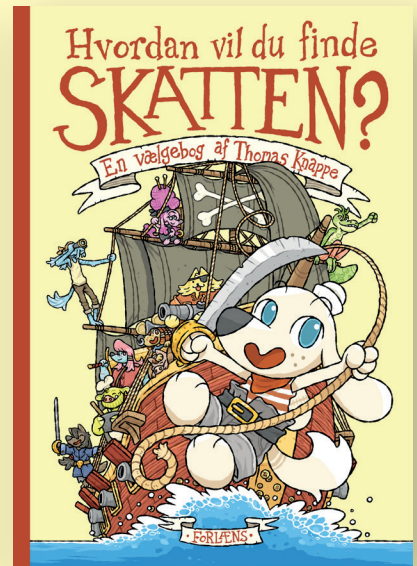
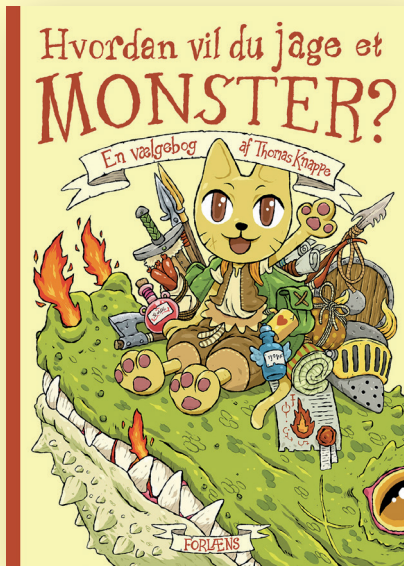
"Jeg er en grif – vil du ha' et farligt fif?"

OM THOMAS KNAPPE OG SERIEN AF VÆLGEBØGER

Thomas Knappe (f. 1987) er uddannet tegneserieskaber fra Seriehögskolan i Malmö – og er i øvrigt en dedikeret fantasy-nørd, der elsker at tegne vilde eventyr til børn. Han har selv to af slagsen og bor i Silkeborg. Thomas har tidligere udgivet tegneserier til voksne og illustreret børnebøger for andre forfattere, men med sin vælge-serie har Thomas fundet sig til rette i sin helt egen fantasy-verden fuld af valgmuligheder. Vil du læse mere om Thomas, og om hvordan du kan få besøg af ham, så klik ind på www.thomasknappe.dk

TAG MED PÅ VÆLGE-EVENTYR!

Monster-ABC plakat

Børnetatoveringer

Læs mere på forlaens.dk

FORLÆNS

9 788794 035262